

Latvijas Republikas 7.Saeimas sēdes

P.Apinis (frakcija "Latvijas ceļš").

Godātie kolēģi! Jautājums tiešām nav tik vienojošs. Jau piecus gadus dažādas valdības dažādu partiju līderu vadībā nekādīgi Ministru kabinetā nevarēja izskatīt alus aprites noteikumus, un tāpēc visu šo laiku Latvijā nekādi likumdošanas akti alus apriti nereglamentēja. Rezultāts mums patiesībā ir labi redzams.

Latvijā ir parādījušās PET pudeles ar nosaukumu "alus", kas patiesībā ir spirtots un gāzēts koncentrāta šķīdums ūdenī, un tam nav nekādas saistības ar alu - ar raudzēšanas procesu un ar dabisku alus ražošanu. Šis tā sauktais alus principā ir alkoholisks dzēriens, kuru Latvijā vajadzētu pakļaut visiem akcīzes un cita veida nodokļiem, kādi pastāv attiecībā uz alu un uz pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem. Tātad šīs PET pudeles, kurās ir atbilstoši 5, 7 vai 10 grādu stiprs alkoholiskais dzēriens, būtu pieliekamas ar alkohola akcīzes nodokli.

Dabiskais process, kādā tiek raudzēts alus, nepieļauj alus daudz lielāku stiprību par 5 grādiem, izņemot atsevišķas tumšā alus šķirnes. Diemžēl Latvijā ir parādījušās daudzas alus šķirnes, kuras ievērojami pārsniedz šos grādus, kādus nav iespējams panākt dabiskā raudzēšanas procesā. Tas viss būtu stingri jānosaka un jāreglamentē Ministru kabinetam, - ka tikai tas produkts, kas ir dabisks, ir pilnībā atbrīvojams no šā likuma skavām, tādā veidā ļaujot to izmantot citādi.

P.Apinis (frakcija "Latvijas ceļš").

Godātie kolēģi! Mēs šoreiz runājam par alkoholu, un es tiešām gribētu norobežot no šā likuma alu, kas patiesībā ir salīdzinoši viegls alkoholiskais dzēriens, un, protams, cilvēkus, kuriem būs nepieciešams izdarīt kaut kādu izvēli, es visus aicinātu izvēlēties vieglus alkoholiskus dzērienus, jo tā ir zināma izvēle, lai gan parasti pāreja uz jebkuru alkoholismu notiek caur viegļiem alkoholiskajiem dzērieniem, kā to ir pierādījusi Eiropa.

Saskaņā ar Pasaules veselības organizācijas pētījumiem Latvijā ir ļoti liels alkohola patēriņš, Latvijā joprojām mēs dzeram ļoti daudz, tāpēc mums ieteica, ka alu vajadzētu zināmā mērā protekcionēt - tātad vajadzētu dot iespēju alu neaplikt ar akcīzes nodokli tādā pašā apmērā, kā mēs to darām ar stipro alkoholu, un tā nu Latvijas likumdošanā ir šis punkts, kas nosaka, ka alus aprites un uzraudzības kārtību nosaka Ministru kabinets, nevis šis likums. Es ļoti atbalstu šādu shēmu, izņemot tos gadījumus, kad par alu tiek nosaukts stiprs gāzēts un spirtots dzēriens, kurš ir vienkārši koncentrāta šķaidījums spirtā un ūdenī. Citādā veidā petpudelēs iepildīt šo dzērienu, kā vien to šķaidot un speciāli gāzējot, nav iespējams.

Latvijā joprojām var nopirkt dzērienu, kas ir vairāk nekā 10 grādu stiprs, un arī tas tiek saukts par alu. Es nekādi nevaru saprast, kādēļ Latvijas budžetā mums par šo dzērienu nevajadzētu iekasēt akcīzes nodokli. Un šis likumprojekta pants nosaka, ka tas dzēriens, kas nav stiprāks par 5,5 promilēm, proti, tas, kuru iegūst ar dabīgu raudzēšanu, tātad šis alus joprojām netiks aplikts ar šādu akcīzi, uz to joprojām neattieksies šā likuma ļoti smagās normas, uz to joprojām neattieksies reklāmas normas un viss pārējais. Turpretī to dzērienu, kas ir stiprāks par 5,5 promilēm, mēs nedrīkstam nosaukt par bezalkoholisku dzērienu vai par tādu dzērienu, kurš neiespaido cilvēka smadzenes, aknas, nieras un visu pārējo.

Es ļoti aicinu kolēģus padomāt par šo jautājumu, un es ļoti vēlētos, lai jūs precīzi izlasītu, kas priekšlikumā ir teikts. Tātad, ja runa ir par alu, kas tiešām ir dabīgi raudzēts, tad attiecībā uz to ir citi akcīzes piemērošanas noteikumi. Šo alu mēs arī turpmāk drīkstēsīm pārdot naktīs, to arī turpmāk drīkstēs pārdot sporta sacensību laikā un daudzās citās vietās, kur to drīkst pārdot, bet

stipro alkoholu mums vienreiz par visām reizēm vajadzētu ierobežot. Un līdz ar to es aicinu ierobežot tā dzēriena izplatību, kuru tagad daudzi mēģina nosaukt par alu.

Godātie kolēģi, kuri pašlaik sarunājas, it īpaši Tiesneša kungs... Es ļoti labi saprotu, ka arī jums šāds jautājums varētu būt aktuāls, bet jūs pašlaik tomēr nedzird... Es cienījamos kolēģus aicinu atbalstīt manu priekšlikumu, es aicinu kolēģus domāt par to, ka pretējā gadījumā naktīs mūsu bērni, jaunatne, Rīgā lietos šo alkoholu, un, ja mēs dosim viņiem šādu iespēju dzert patiesībā stipru alkoholu - stipru, gāzētu, spirtotu šķīdumu... Es tomēr ceru, ka jūs mani atbalstīsiet.

Sēdes vadītājs. Helēna Soldatjonoka... Helēna Soldatjonoka, Leiškalna kungs!

H.Soldatjonoka (Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas frakcija).

Man kā sievietei gan ir diezgan grūti spriest par alus stiprumu vai nestiprumu, bet es tomēr gribētu teikt, ka tad, ja mēs atbalstām Apiņa kunga priekšlikumu, pēc manas saprašanas, veidojas pretruna, jo kas tad likuma 1.pantā ir nosaukts par alu: "Alus ir raudzēts alkoholisks dzēriens ar absolūtā spirta daudzumu virs 0,5 tilpumprocentiem", turpretī Apiņa kungs šeit piedāvā alu par alkoholisku dzērienu uzskatīt tikai virs 5,5 tilpumprocentiem... jā, (*No zāles dep. P.Apinis: "Līdz 5,5"*) līdz 5 tilpumprocentiem. Protams, jautājums par bērnu un jaunatnes attiecībām ar alu ir ļoti svarīgs, un es aicinu visus deputātus pievērsties arī šim jautājumam, jo Bērnu tiesību aizsardzības likumā ir rakstīts: "Bērniem līdz 18 gadiem nedrīkst pārdot alkoholiskus dzērienus." Vai Alkohola aprites likumā, cienījamie deputāti, ir strikti pateikts, vai alus ir vai nav alkoholisks dzēriens? Nav svarīgi procenti! Pēc manām domām, alu jauniešiem līdz 18 gadiem un bērniem pārdot nedrīkst!

Sēdes vadītājs. Dzintars Kudums.

Dz.Kudums (apvienības "Tēvzemei un Brīvībai"/LNNK frakcija).

Augsti godātie kolēģi! Man personīgi gribētos atbalstīt šo priekšlikumu, jo ko tad mēs redzam kopīgajā tirdzniecības tīklā? Kas tur šobrīd notiek? Tur notiek ļoti interesantas lietas. Sākumā tiešām alus bija bundžiņās, alus bija normālās stikla pudelē un arī kvalitatīvs. Pēc tam parādījās mistiskie iepakojumi - litrīgie un divlitrīgie, pie tam šis alus kardināli atšķīrās no tā, kas bija pudelēs. To jūs katrs varat pamēģināt, kāds ir tāda paša nosaukuma alus plastmasas pudelē un stikla pudelēs. Tie kardināli atšķīras! Tātad, es gan nezinu, vai taras vai kāda cita iemesla dēļ, bet šī alus kvalitāte ir mainījusies.

Nākamais aspekts. Alus stiprums palielinās aizvien straujāk un straujāk. Kādreiz alus stiprums bija, teiksim, 7%, tad tas sasniedza 9%, bet nu es esmu dzirdējis no cilvēkiem, ka varētu būt ap 12% alus stiprums. Tātad tagad notiek šī ļoti interesantā lieta - šo spirtoto dzērienu noformēšana zem nosaukuma "alus", un arī nosaukumus alum izdomā dažādus - "Sātans" un vēl nezin kādus, bet tas vairs nav būtiski.

Šā likumprojekta faktiski būtiskākā un precīzākā lieta ir šīs robežšķirtnes novilkšana - šie 5,5 tilpumprocenti. Tas ir ārkārtīgi būtisks moments, un, manuprāt, raugoties no tāda viedokļa, būtu noteikti atbalstāms. Protams, varētu būt diskusija par iepakojumu, par tā formu un tā tālāk, bet es personīgi principā atbalstu šādu priekšlikumu.

P.Apinis (frakcija "Latvijas ceļš").

Godātie kolēģi! Es principiāli atbalstu visos jautājumos Nagļa kungu. Latvijas tautai tiešām ir lielas problēmas ar alkohola absolūto patēriņu, ar to tiešām ir saistītas daudzas slimības. Mums ir traumas, pašnāvības un daudz kas cits, kas saistīts ar alkoholu.

Diemžēl viennozīmīgi uztvert šādas lietas ir neiespējami. Latvieši dzer tieši tikpat daudz, cik dzer vācieši vai franči... vismaz nedzer vairāk... bet tajā pašā laikā alkohola izraisīto pašnāvību, ar alkoholu saistīto nelaimes gadījumu skaits viņiem ir daudz mazāks. Kāpēc tas tā ir? Tāpēc, ka viņi izvēlas pārsvarā vieglus dzērienus, un nekad šinī pasaulē nav izdevies kaut ko aizliegt ar varu, momentā aizliegt un teikt: nē, nedzersim vispār nemaz alkoholu, nelietosim alu un visu pārējo! Eiropas pieredze liecina, ka vienīgā iespēja, kā samazināt alkoholismu, ir vispār nacionālā veidā pāriet uz viegliem alkoholiskajiem dzērieniem.

Šinī jautājumā ir parakstīts arī Pasaules veselības organizācijas dokuments, kurā kā vadošais mehānisms, kā Austrumeiropā atbrīvoties no pārliedzīgā alkoholisma, ir samazināt tieši stipro alkoholisko dzērienu patēriņu un palielināt vieglo alkoholisko dzērienu patēriņu. Pie tam Eiropa rekomendē to darīt trijās gradācijās un par vieglo alu, kas netiek uzskatīts par alkoholisko dzērienu, iesaka atzīt dzērienus līdz 4,5 promilēm.

Šinī gadījumā vistuvākais priekšlikums normālam Pasaules veselības organizācijas standartam ir deputāta Gunta Eniņa ierosinājums.

Cienījamie kolēģi! Es ļoti aicinu jūs šinī gadījumā alu neizsvītrot, bet atstāt tādu redakciju, kādu ir piedāvājis Guntis Eniņš. Tā nosaka, ka stiprās alus šķirnes nepakļaujas šim likumam, ka stiprais alus, kāds eksistē Latvijā, piemēram, "Sātans" vai no ārzemēm importētais alus, teiksim, "Baltais lācis" vai "Monarhs", ka tie tiek uzskatīti par alkoholiskajiem dzērieniem, jo tie principā tiek ražoti ar spirta piedevām.

Rīgā, 2011. gada 23. februārī
Nr. 01.07.1–57

Ministru prezidentam **Valdim Dombrovska kungam**,
Finansu ministram **Andrim Vilka kungam**,
Veselības ministram **Jurim Bārzdiņa kungam**

Par akcīzi stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem

Latvijas Ārstu biedrība, pamatojoties uz Narkologu asociācijas norādi, aicina Ministru kabinetu rūpīgi pārdomāt akcīzes palielināšanu alkoholiskajiem dzērieniem, proti, attiecināt akcīzes paaugstināšanu ne tikai uz stiprajiem dzērieniem, bet arī stiprināto alu (ar alkohola saturu virs 5.6 tilpumprocentiem), no stiprajiem dzērieniem ražotiem kokteiļiem, kā arī sidram.

Jau šobrīd Latvijā ir visai liela cenu difference starp „vieglajiem” un „stiprajiem” alkoholiskajiem dzērieniem. Pēc Latvijas narkologu sniegtajiem datiem, jaunieši visvairāk lieto stiprināto alu liela tilpuma pet–pudelēs, kā arī sidru un alkoholiskos kokteiļus. Arī liela daļa uz alkoholismu vērstu cilvēku pastāvīgai alkohola lietošanai izmanto tieši stiprināto alu liela tilpuma pet–pudelēs.

Kā zināms, dabiskā raudzēšanas procesā alus nevar būt stiprāks par 6 tilpumprocentiem. Tādēļ dzēriens, kas pet–pudelēs tiek tirgots kā „alus”, patiesībā ir spirtots gāzēts koncentrāta šķīdums, kuru varētu saukt par „alus produktu”. Šim produktam būtu nepieciešams pievienot tādu pašu akcīzes nodokli kā stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem. Pilnīgi nepamatoti ir paaugstināt cenu degvīnam, bet nepaaugstināt degvīna kokteilim.

Latvijas Ārstu biedrība aicina budžeta konsolidācijas procesā alkoholiskajiem dzērieniem akcīzi paaugstināt vairāk, kā arī paplašināt ar paaugstinātu akcīzes nodokli apliekamo alkohola sortimentu, iekļaujot tajā vīnus, stiprinātos „alus produktus”, kokteiļus, sidrus un citus, galvenokārt ārvalstīs ražotus alkoholiskos dzērienus.

Ar cieņu –
Pēteris Apinis,
Latvijas Ārstu biedrības prezidents

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011 • Tālr. 67876000 • Fakss 67876002 • E-pasts: vm@vm.gov.lv

Rīgā

Nr. _____
Uz 10.02.2012.

Par informācijas sniegšanu

Veselības ministrija ir iepazinusies ar Jūsu 2012.gada 10.februāra e-pasta vēstuli ar lūgumu skaidrot kādēļ Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plāna 2012.-2014.gadam projektā ir noteikts palielināt akcīzes nodokli uz stiprināto alu ar alkohola saturu virs 5,6 tilp.%.

Informējam, ka augstāk minētā plāna priekšlikumu – izvērtēt iespēju palielināt akcīzes nodokli uz stiprināto alu (alkohola saturs virs 5,6 tilp.%), no stiprajiem dzērieniem ražotiem kokteiļiem, kā arī sidram pēc 2014.gada, Veselības ministrijā iesniedza Latvijas Ārstu biedrība. Minētais priekšlikums ir tikai viens no iecerētajiem pasākumiem, kas šobrīd virzīti diskusijai.

Valsts sekretārs

R.Muciņš

L.Melke-Prizavoite, 67876101
Lolita.Melke@vm.gov.lv

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU**

Pēteris Apinis peteris@arstubiedriba.lv

15. febr.

God. Rektiņa kungs!

Latvijas Ārstu biedrība ir iesniegusi Saeimā ļoti konkrētus priekšlikumus par alkoholisma ierobežošanu bērniem un jauniešiem, kā arī kopā ar Iekšlietu ministriju strādā pie likuma grozījumiem par nelegālā alkohola ražošanas, tirdzniecības un kontrabandas ierobežošanu. Ja Veselības ministrija izplata kādu informāciju par alus ierobežošanu, tad tā ir ministrijas kompetence. Latvijas Ārstu biedrība (kopā ar savu struktūrvienību – Latvijas Narkologu asociāciju) nenoliedz, ka iesaistās publiskā diskusijā par nepieciešamību ierobežot alus patēriņu (plastmasas pudelēs 7% alus ir vislētākais pieejamais alkohols), bet šādus priekšlikumus iesniegusi nav.

Pievienoju Latvijas Ārstu biedrības piedāvātās izmaiņas likumdošanā, kas jau iesniegtas Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai un Sociālo un darba lietu komisijai.

Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plāna 2012.-2014.gadam izstrādē Latvijas Ārstu biedrība nav piedalījusies.

Ja Veselības ministrija iesniegs Ministru kabinetā vai Saeimā priekšlikumus likumdošanas grozījumiem, kas paredzēs alus ierobežošanu, Latvijas Ārstu biedrība iepazīsies ar šiem grozījumiem, un ar lielāko varbūtību aizstāvēs Veselības ministrijas viedokli.

Ar cieņu,

Pēteris Apinis

Priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem alkohola lietošanas ierobežošanai bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšanas kontekstā

Alkohola kaitīgums bērnu un jauniešu veselībai ir vispārzināms fakts. Pētījumi liecina, ka Latvijā alkoholu pamēģinājuši ir 87% skolēnu, bet 31% skolēnu alkoholu ir lietojuši vairāk nekā 40 reižu. 38 % aptaujāto jauniešu pēdējo 30 dienu laikā lietojuši 5 un vairāk alkohola devas (1 deva – 10 g absolūtā alkohola). Pēc Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta datiem 2011. gadā dienesta brigādes devušās izsaukumos pie 1147 bērniem alkohola reibumā vai abstinences stāvoklī.

Šādi dramatiski statistikas dati prasa nekavējošu rīcību alkohola lietošanas ierobežošanai bērnu un jauniešu vidū.

Obligātas veselības mācības ieviešana vispārizglītojošo skolu programmās un valsts apmaksātas interešu izglītības piedāvājuma palielināšana, kā arī tālāk minēto normatīvo aktu grozījumu pieņemšana būtu reāls solis gan Latvijas bērnu veselības profilaksē, gan arī tādu starptautisku dokumentu kā ANO Bērnu tiesību deklarācija (2. princips^[i]) un ANO Konvencija par bērna tiesībām (24. panta 3. daļa^[iii]) noteikumu tālākā iedzīvināšanā un realizēšanā.

Papildus vēršam uzmanību uz to, ka Bērnu tiesību aizsardzības likuma 63. pants, nosakot Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) kompetenci, cita starpā paredz IZM pienākumu nodrošināt veselības mācības satura obligātu iekļaušanu vispārējās izglītības programmās, kas optimāli būtu realizējams ar obligātu veselības mācības kā atsevišķa mācību priekšmeta ieviešanu skolu programmās.

Latvijas Ārstu biedrība aicina Saeimai pieņemt šādus labojumus normatīvajos aktos:

Administratīvo pārkāpumu kodeksā[iii](#)

155. panta 3. un 4. daļu izteikt šādās redakcijās:

“Par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu pārdošanu nepilngadīgajiem - uzliek naudas sodu pārdevējam-fiziskai personai no divsimt līdz divsimt piecdesmit latiem vai piemēro administratīvo arestu uz laiku līdz piecām diennaktīm, bet juridiskajām personām - no piecsimt līdz tūkstoš latiem.

Par šā panta trešajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda piemērošanas, - uzliek naudas sodu pārdevējam no divsimt piecdesmit līdz piecsimt latiem un piemēro administratīvo arestu uz laiku līdz piecpadsmit diennaktīm, bet juridiskajām personām - no divtūkstoš līdz piektūkstoš latiem un tiesību uz zināma veida komercdarbību (alkoholisko dzērienu un/vai tabakas izstrādājumu tirdzniecība) atņemšanu.”

Izteikt 172. pantu šādā redakcijā

“172.pants. Nepilngadīgā iesaistišana alkoholisko dzērienu lietošanā vai nepilngadīgā novešana līdz dzēruma stāvoklim

Par nepilngadīgā iesaistišanu alkoholisko dzērienu lietošanā – uzliek naudas sodu no divdesmit pieciem līdz simt latiem.

Par šā panta pirmajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda piemērošanas, - uzliek naudas sodu no simt līdz divsimt piecdesmit latiem un piemēro administratīvo arestu uz laiku līdz piecpadsmit diennaktīm.

Par nepilngadīgā novešanu līdz dzēruma stāvoklim - uzliek naudas sodu no piecdesmit līdz divsimt piecdesmit latiem.

Par šā panta trešajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda piemērošanas, - uzliek naudas sodu no trīssimt līdz piecsimt latiem un piemēro administratīvo arestu uz laiku līdz piecpadsmit diennaktīm.

Par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu nodošanu nepilngadīgā rīcībā tā, ka šīs vielas kļuvušas nepilngadīgajam brīvi pieejamas lietošanai - uzliek naudas sodu no piecdesmit līdz divsimt latiem.

Par šā panta piektajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā pēc administratīvā soda piemērošanas, - uzliek naudas sodu no divsimt piecdesmit līdz piecsimt latiem un piemēro administratīvo arestu uz laiku līdz piecpadsmit diennaktīm.”

Alkoholisko dzērienu aprites likumā

6. panta 1. daļu papildināt ar 1¹⁾ punktu:

“1¹⁾ valsts un pašvaldību iestāžu telpās;”

6. panta 2. daļā vārdus “18 gadiem” aizstāt ar vārdiem “21 gadu”.

Pants par tirdzniecības noteikumu pārkāpumu, kura divas daļas ir veltītas alkohola un tabakas pārdošanai nepilngadīgajiem.

Pašlaik sankcija paredzēta tikai pārdevējam-fiziskai personai no 200 līdz 250 Ls pirmo reizi un 250 līdz 500 Ls, ja atkārtoti.

Iespējams, tomēr jāparedz alternatīva administratīvā aresta piemērošana, lai būtu iespējama diferenciācija atkarībā no pārkāpuma smaguma, vainīgā attieksmes, utml. (piemēram, pārdevēja – māte, kura viena audzina 3 bērnus nepajautā personu apliecinošu dokumentu 17-gadīgai personai, kurai pēc izskata var dot ap 30, vai mazliet iedzērusi pārdevēja pārdod alkoholu 12-gadīgam, „lai aiznestu vectēvam”, labi zinot, ka vectēvs nav mājās).

Līdzšinējā panta redakcijā nav paredzēta kvalificēta atbildība par atkārtotu pārkāpumu, kas noteikti nepieciešama, ietverot arī administratīvā aresta piemērošanu

Papildus piedāvātajiem grozījumiem būtu vēlams apsvērt arī plašākas izmaiņas alkohola aprites kārtībā, nosakot, ka tirdzniecība pieļaujama tikai specializētos veikalos, specializētās tirdzniecības vietās vai izvietojot pilnībā nošķirti no citām precēm.

[i] ANO Bērnu tiesību deklarācijas 2. princips: Bērnam ar likumu un citiem līdzekļiem jānodrošina īpaša aizsardzība, kā arī jārada iespējas un labvēlīgi apstākļi veselīgai un normālai fiziskai, intelektuālai, tikumiskai, garīgai un sociālai attīstībai brīvības un cieņas apstākļos. Pieņemot šai nolūkā likumus, galvenajam jābūt bērna interešu vislabākās nodrošināšanas apsvērumam.

[ii] ANO Konvencijas par bērna tiesībām 24. panta 3. daļa: Dalībvalstis veic visus efektīvos un nepieciešamos pasākumus, lai likvidētu tradicionālo praksi, kas negatīvi ietekmē bērnu veselību.

[iii] Kopumā APK naudas soda robežas ir fiziskām personām līdz 500 Ls, juridiskām personām līdz 10000 Ls. Administratīvā aresta termiņa robežas – no 1 līdz 15 diennaktīm.

-----Original Message-----

From: Atis Rektins []

Sent: Wednesday, February 15, 2012 3:32 PM

To:

Subject: Jautājums par stiprināto alu (Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plāns 2012.-2014.gadam)

Labdien,

Mani sauc Atis Rektiņš un esmu žurnālists. Pašlaik gatavoju materiālu par VM ierosinātajiem alkohola apkarošanas plāniem. Pavisam konkrēti, aspektiem, kas saistās ar alus, kas stiprāks par 5,6%, ierobežošanu un šī alus nosaukšanu par stiprināto. Jau minētā plāna 2.1.1. punkts skan šādi "izvērtēt iespēju palielināt akcīzes nodokli uz stiprināto alu (alkohola saturs virs 5.6 tilp.%)". Plāns pašlaik pieejams www.vm.gov.lv sākumlapā.

Veselības ministrijā mani informēja, ka priekšlikumu, par kuru interesējos, iesniedza Latvijas Ārstu biedrība, tādēļ vērsos pie Jums ar diviem jautājumiem:

- kādēļ ierobežojumiem attiecībā uz alu izvēlētā robeža ir 5,6 tilpuma procenti alkohola? Dažādās pasaules valstīs, nosakot ierobežojumus

attiecībā uz alus pārdošanu, tā tiek noteikta no 4 līdz pat 18 tilpuma procentiem alkohola. Vai ir konkrēts pamatojums Ārstu biedrības rekomendētajam lielumam? Pašreizējais LĀB prezidents Pēteris Apiņa kungs publiski vairākkārt (piemēram, Saeimas debašu laikā) izteicis apgalvojumus, ka alus dabīgā ceļā norūgst no 5 līdz 5,5 tilpuma procentiem alkohola. Vai šis priekšlikums bāzēts uz Apiņa kunga izteikumiem? Ja tas ir tā, vai Jūs varētu īsi pamatot savu viedokli par šo dabīgās norūgšanas aspektu? Piemēram, ar norādēm uz attiecīgu zinātnisko literatūru vai kompetentu nozares speciālistu viedokli? Es priecātos par precīzu norādi, piemēram, konkrēta raksta nosaukums atzītā zinātniskajā žurnālā.

- kādēļ alus, kura stiprums pārsniedz 5,6 tilpuma procentus, tiek saukts par stiprināto? Vai tas tiek darīts uzskatot, ka "stiprināts" ir sinonīms vārdam "stiprs"? Vai arī, izmantojot pārtikas nozares terminoloģiju attiecībā uz vīnu stiprināšanu, norādot, ka alus virs 5,6 tilpuma procentiem tiek pievienotas spirta piedevas? Ja iet runa par pēdējo, vai Jūsu rīcībā ir jebkādi pierādījumi/zinātnisko pētījumu rezultāti, kas apliecinātu, ka Latvijas teritorijā pēdējo desmit gadu laikā ir ražots/ievests importa alus, kuram ražošanas procesa laikā ticis pievienots etilspirts?

Pateicos par Jūsu viedokli,

Ar cieņu,

Atis Rektiņš

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011 • Tālr. 67876000 • Fakss 67876002 • E-pasts: vm@vm.gov.lv

Rīgā

Nr. _____
Uz 16.02.2012.

Par informācijas sniegšanu

Veselības ministrija ir iepazinusies ar Jūsu 2012.gada 16.februāra e-pasta vēstuli ar atkārtotu lūgumu precizēt informāciju par plāna projektā „Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plāns 2012.-2014.gadam” iekļauto priekšlikumu – izvērtēt iespēju palielināt akcīzes nodokli uz stiprināto alu (alkohola saturs virs 5,6 tilp.%), no stiprajiem dzērieniem ražotiem kokteiļiem, kā arī sidram pēc 2014.gada.

Informējam, ka augstāk minēto priekšlikumu Veselības ministrijai ir sniegusi Latvijas Ārstu biedrība 2011.gada 23.februāra vēstulē Nr.01.07.1-57. Veselības ministrija ir ņēmusi to vērā un papildinājusi plāna projektu.

Atzīmējam, ka iepriekš minētais priekšlikums ir tikai viens no iecerētajiem pasākumiem, kas šobrīd virzīti diskusijai un pēc izsludināšanas 2012.gada 9.februāra Valsts sekretāru sanāsmē (VSS-131, prot.Nr.6 13.§) Veselības ministrijai plāna projekts jāsaskaņo ar iesaistītajām valsts institūcijām, nevalstiskajām organizācijām un profesionālajām asociācijām.

Pielikumā: Latvijas Ārstu biedrības 2011.gada 23.februāra vēstules nr. 01.07.1-57 kopija uz 1 lapas.

Valsts sekretārs

R.Muciņš

L.Melķe-Prižavoite, 67876101
Lolita.Melke@vm.gov.lv

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU**

7. martā vairākām alus darītavām pa e-pastu izsūtīta vēstule (nav pilnībā, izņemtas ievada un pieklājības frāzes):

Labdien,

Es vēlētos lūgt Jūsu darītavai atbildi uz diviem jautājumiem par stiprināto alu, saistībā ar Veselības ministrijas (VM) izstrādāto Alkoholisko dzērienu patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas rīcības plānu 2012.-2014. gadam, kurā viss alus, kura stiprums tilpuma procentos pārsniedz 5,6%, tiek nosaukts par stiprināto. Jāpiebilst, ka VM neuzskata šādu interpretāciju par nepareizu un iebildumus attiecībā uz šo punktu jau vienu reizi ir noraidījusi.

1. Vai varat īsi norādīt, kas, Jūsprāt, ir stiprinātais alus?
2. Vai Jūsu darītava, laikā kopš 1990.gada, ir ražojusi stiprināto alu? Vai Jūs stiprinātu importa alu esat izplatījuši Latvijas tirgū?

Paldies par atsaucību!

Atbildes (nav visas, bet plašākās un informatīvākās):

Cēsu alus (atbilde saņemta 9.martā):

Atbild Cēsu alus tirdzniecības un mārketinga direktors Gustavs Zatlers:

1. pati definīcija - stiprinātais alus - ir aplama, jo alus tiek ražots dabiskā raudzēšanas procesā un ne ar kādām piedevām netiek "stiprināts" ar mērķi iegūt lielāku alkohola tilpumprocentu. Mums nav saprotama šī robežšķirtne – 5,6%, no kā pēc Veselības ministrijas ieceres varētu sākt iedalīt „stiprinātu” alu.
2. dabiskā rūgšanas procesā var iegūt alu līdz pat 15%, līdz ar to alu, kurā ir sastopams lielāks alkohola tilpumprocents, attiecīgi varētu saukt par stiprināto, JA ražošanas procesā tam tiktu pievienots kāds no stiprajiem alkoholiem /par stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem saskaņā ar dažādām regulām varētu nosaukt alkoholiskos dzērienus virs 15%/. BET par pieņemamu uzskatām tikai klasiskā veidā ražotu alu, t.i., tādu, kam raudzēšanas procesā netiek noņemts nost rūgšanas procesā radies alkohols un pēcāk pievienots atpakaļ.
3. stiprinātiem vīniem, piemēram ir konkrēti pasaulē zināma definīcija - tie tiek iegūti, papildinot ar degvīnu vai brendiju (vai citu spirtu), tātad šeit būtu jāizmanto līdzība, un alu saukt par stiprinātu drīkstētu nevis atkarībā no alkohola daudzuma, bet no ražošanas īpašības - dabīgā rūgšanā vai papildinot ar kādu spirta dzērienu. Latvijā alus ražošanā šādā veidā kā vīnam stiprie alkoholi netiek pievienoti.
4. Patlaban Cēsu alus produktu portfeli ir alus zīmoli ar alkohola tilpumprocentu no 4,2% līdz 7%.

Valmiermuižas alus (atbilde saņemta 10.martā):

Aigars Ruņģis, „Valmiermuižas alus” darītavas saimnieks:

1. „Mēs mazajā „Valmiermuižas alus” darītavā nesaprotam, ko nozīmē šis jēdziens „stiprināts alus”, un vēlētos uzzināt plašāku Veselības ministrijas skaidrojumu, jo, piemēram, jebkurš

alus, ko mēs brūvējam „Valmiermuižas alus” darītavā, top tikai no četrām dabīgām sastāvdaļām – ūdens, miežu iesala, apiņiem un rauga –, izmantojot savā ziņā klasisku un tradicionālu gatavošanas metodi.”

2. „Valmiermuižas alus” ir jauna alus darītava un pirmais alus – „Valmiermuižas gaišais alus 5.2%” – veikalu plauktos iegūla 2009.gada sākumā. Aptuveni pēc gada sākām piedāvāt arī „Valmiermuižas tumšo alu 5.8%”. Šajā ziemā veicām jaunas garšas meklējumus un nesteidzīgā raudzēšanas procesā ar mūsu alus raugu un vairāk iesala izbrūvējām arī trīs jaunas alus garšas ar alkohola saturu 6,8 – 7,2%, ko nodevējām par „Valmiermuižas ziemas stipralu”, bet tas tāpat kā mūsu gaišais un tumšais alus ir gatavots tikai no šīm četrām dabīgajām sastāvdaļām, lēni un pacietīgi raudzējot un gatavinot alu, līdzīgi kā tas ir ar vīnu.”

Bauskas alus (atbilde saņemta 19.martā):

1. Vai varat īsi norādīt, kas, Jūsaprāt, ir stiprinātais alus?

Reāli dzīvē ir pazīstami mazāk alkoholu saturošie ali un vairāk alkoholu saturošie ali. Manā izpratnē "stiprinātie" ali ir ar spirta piedevu. Dabīga alus darīšanas procesā var iegūt alu ar alkohola saturu 7-8%, bet to nevar saukt par "stiprinātu" alu, t.i., alus ar augstu alkohola saturu, kas iegūts rūgšanas procesā. /Vecākā alda Kārļa Zālīša atbilde/

2. Vai Jūsu darītava, laikā kopš 1990.gada, ir ražojusi stiprināto alus?

Bauskas alus no 1990.gada ir ražojis tikai dabīgā ražošanas procesā iegūtu alu.